

ПОГОДЖЕНО

Начальник Управління освіти і науки
Чернігівської обласної державної адміністрації

 М.А. Конопацький

" _____ " 2018

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ліцею

 М.Шевчук

" _____ " _____ " 2018

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
НІЖИНСЬКОГО ОБЛАСНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО ЛІЦЕЮ
ЧЕРНІГІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
НА 2018-2019 НАВЧАЛЬНИЙ РІК**

СХВАЛЕНО

педагогічною радою від 30.08.2018 №7

Ніжин -2018

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

НІЖИНСЬКОГО ОБЛАСНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО ЛІЦЕУ

ЧЕРНІГІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ на 2018-2019 н.р.

Освітня програма ліцею (профільна середня освіта) розроблена на виконання Закону України «Про освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 14 січня 2004 року № 24 «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти», відповідно до наказів МОН України від 20.04.2018 № 406 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня» та від 20.04.2018 № 408 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня».

Освітня програма визначає:

загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення які натепер подані в рамках навчальних планів (таблиці 1, таблиця 2, таблиця 3);

очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальних програм, перелік яких наведено в таблиці 3;

рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;

вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією освітньою програмою.

Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін. Загальний обсяг навчального навантаження учнів 10-11-х класів складає 2660 годин/навчальний рік: для 10-х класів – 1330 годин/навчальний рік; 11-х класів – 1330 годин/навчальний рік. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані ліцею (далі – навчальний план).

Навчальними планами ліцею передбачається реалізація освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети і курси за вибором.

Навчальний план для I курсів (10-х класів) ліцею містить загальний обсяг навчального навантаження та тижневі години на вивчення базових предметів, вибірково-обов'язкових предметів, профільних предметів і спеціальних курсів, а також передбачає години на факультативи, індивідуальні заняття тощо (**Таблиця 1**).

Навчальний план I-го (10 клас) курсу класу української філології та іноземної філології містить перелік базових предметів із експериментальними інтегрованими курсами («Історія: Україна і світ», «Природничі науки»), математичного класу містить перелік базових предметів, який включає окремі предмети суспільно-гуманітарного та математично-природничого циклів.

До базових предметів належать: «Українська мова», «Українська література», «Зарубіжна література», «Іноземна мова», «Історія: Україна і світ» («Історія України», «Всесвітня історія»), «Громадянська освіта», «Математика», «Природничі науки» («Фізика і астрономія», «Біологія і екологія», «Хімія», «Географія»), «Фізична культура», «Захист Вітчизни».

За модульним принципом буде реалізовано зміст базового предмета «Фізика і астрономія» (розподіл годин між модулем фізики і модулем астрономії здійснюється відповідно до навчальних програм).

Реалізація змісту освіти, визначеного Державним стандартом, також забезпечується вибірково-обов'язковими предметами: **клас української філології та клас іноземної філології** – «Інформатика», «Мистецтво»; **математичний клас** – «Інформатика», «Технології», що вивчаються на рівні стандарту (години, передбачені на вибірково-обов'язкові предмети діляться між двома обраними предметами по 1,5 год. протягом навчального року).

Гранично допустиме тижневе навантаження на учня у **класах української філології та іноземної філології становить 33 год.** Відповідно додаткові години на окремі предмети,

факультативні курси, індивідуальні заняття по **2 години** для учнів **класів української філології та іноземної філології, математичного класу.**

Відповідно до Статуту ліцею, рішення спільного засідання від 25.05.2018 протокол № 2 про розподіл годин для формування відповідного профілю навчання на I-х курсах у 2018 -2019 н.р. навчання буде здійснюватися у трьох класах за такими профілями:

- **української філології** (профільні предмети українська мова та література, зарубіжна література)

- **іноземної філології** (профільний предмет англійська мова, друга іноземна мова – німецька);

- **математичний клас** (профільні предмети алгебра і початки аналізу, геометрія).

Спеціальні та факультативні курси, індивідуальні заняття разом із профільними предметами відображають специфіку конкретного профілю навчання і визначають його сутність. Вони призначені для доповнення, поглиблення змісту окремих розділів профільних і непрофільних предметів:

клас української філології – спецкурс «Практикум із синтаксису української мови 10-11 клас» (1 год.) (автор С. Л. Глоба, рекомендовано до використання, лист Міністерства освіти і науки України від 29.06.2010 №1.4/18-Г-361), консультації з української мови (1 год.), історії (0,5 год.);

клас іноземної філології – спецкурс «Основи ділового спілкування іноземною мовою» (1 год.), (автор А. Павлюк, рекомендовано до використання, лист Міністерства освіти і науки України від 29.06.2010 №1.4/18-Г-361), консультації з англійської мови (1 год.), української літератури (0,5 год.);

математичний клас – спецкурс «Креслення» (1 год), (автори: Сидоренко В.К., Дятленко С.М., Гедзик А.М., рекомендовано до використання, лист Міністерства освіти і науки України від 19.11. 2013 №1/11-17679), консультація з української мови (1 год.).

Здійснено перерозподіл годин навчального плану із базових предметів у межах 15%:

українська філологія (*англійська мова* – 1 год. (перерозподілено навчальні години з фізики і астрономії шляхом зменшення тижневого навантаження на 1 год., забезпечивши виконання навчальної програми в обсязі 70 год. за навчальний рік), *історія України* – 0,5 год. (перерозподілено навчальні години з хімії шляхом зменшення тижневого навантаження на 0,5 год., забезпечивши виконання навчальної програми з предмету в обсязі – 35 год. за навчальний рік) – усього 1,5 години;

іноземна філологія (*англійська мова* – 1 год. (перерозподілено навчальні години з фізики і астрономії шляхом зменшення тижневого навантаження на 1 год., забезпечивши виконання навчальної програми в обсязі 70 год.), *історія України* – 0,5 год. (перерозподілено навчальні години з хімії шляхом зменшення тижневого навантаження на 0,5 год., забезпечивши виконання навчальної програми з предмету в обсязі – 35 год. за навчальний рік) – усього 1,5 години;

математичний клас (*історія України* – 0,5 год. (перерозподілено навчальні години з хімії шляхом зменшення тижневого навантаження на 0,5 год., забезпечивши виконання навчальної програми з предмету в обсязі – 35 год. за навчальний рік) – усього 0,5 години.

Із метою уникнення одногодинного тижневого вивчення із *всесвітньої історії, хімії* у класі **української філології**, *зарубіжної літератури, всесвітньої історії, хімії* у **класі іноземної філології**, *зарубіжної літератури, хімії та всесвітньої історії* у **математичному класі** сплановано його вивчення протягом одного семестру.

Навчальний план для II курсів (11-х класів) ліцею охоплюють інваріантну складову (фізико-математичний профіль навчання становить 35 годин, іноземна філологія та українська філологія по 34,5 години на тиждень) та варіативну (**Таблиця 2**).

Години варіативної складової передбачаються на:

- 1) збільшення годин на вивчення окремих предметів інваріантної складової (**українська філологія** (*англійська мова* – 1 год., *українська мова* – 1 год.) – всього 2 години, **іноземна філологія** (*англійська мова* – 1 год.,) – всього 1 година);

Здійснено перерозподіл годин інваріантної складової навчального плану у межах 15%:

українська філологія (*історія України* – 1,5 год. (перерозподілено навчальні

години з *фізики* шляхом зменшення тижневого навантаження на 1 год., забезпечивши виконання навчальної програми в обсязі 35 год. за навчальний рік та *біології* шляхом зменшення тижневого навантаження на 0,5 год., забезпечивши виконання навчальних програм з предмету – 35 год. за навчальний рік) – усього 1,5 години;

іноземна філологія (*українська мова* – 1 год. (перерозподілено навчальні години з *фізики* шляхом зменшення тижневого навантаження на 1 год., забезпечивши виконання навчальної програми в обсязі 35 год.), *українська література* – 1 год. (перерозподілено навчальні години з *зарубіжної літератури* шляхом зменшення тижневого навантаження на 1 год., забезпечивши виконання навчальної програми в обсязі 70 год. за навчальний рік), *історія України* – 0,5 год. (перерозподілено навчальні години з *біології* шляхом зменшення тижневого навантаження на 0,5 год., забезпечивши виконання навчальної програми в обсязі 35 год. за навчальний рік) – усього 2,5 годин;

фізико-математичний профіль (*українська мова* – 1 год. (перерозподілено навчальні години з *біології* та *всесвітньої історії* шляхом зменшення тижневого навантаження на 0,5 год., забезпечивши виконання навчальної програми з *біології* в обсязі 35 год., із *всесвітньої історії* в обсязі 17,5 год. за навчальний рік), *інформатика* – 1 год. (для забезпечення вивчення інформатики на академічному рівні перерозподілено навчальні години з *технологій та економіки* шляхом зменшення тижневого навантаження на 0,5 год. із кожного предмета, забезпечивши виконання навчальних програм із технологій та економіки в обсязі 17,5 год. за навчальний рік) – усього 2 години;

2) упровадження курсів за вибором:

українська філологія – «Школа журналіста» (1 год.), (автор В. І. Марущак, рекомендовано до використання, лист Міністерства освіти і науки України від 29.06.2010 №1.4/18-Г-361);

іноземна філологія – «Основи ділового спілкування іноземною мовою» (1 год.), (автор А. Павлюк, рекомендовано до використання, лист Міністерства освіти і науки України від 29.06.2010 №1.4/18-Г-361);

фізико-математичний клас – «Основи алгоритмізації та програмування» (1 год.) (автори В. П. Костюков, Т. П. Караванова, рекомендовано до використання, протокол № 1 засідання Навчально-методичної комісії МОН України від 13.01.2011);

3) факультативи, індивідуальні та групові заняття:

українська філологія – консультації з української мови (1 год.), української літератури (1 год.), історії України – 0,5 год. ;

іноземна філологія – «Практикум із синтаксису української мови 10-11 клас» (1 год.), консультації з української мови (1 год.), (автор С. Л. Глоба, рекомендовано до використання, лист Міністерства освіти і науки України від 29.06.2010 №1.4/18-Г-361), німецької мови (0,5 год.);

фізико-математичний клас – «Практикум із синтаксису української мови 10-11 клас» (1 год.), (автор С. Л. Глоба, рекомендовано до використання, лист Міністерства освіти і науки України від 29.06.2010 №1.4/18-Г-361), консультація з української мови (1 год.).

Навчальний план реалізує зміст освіти залежно від обраного профілю навчання. Кожен із профілів передбачає вивчення окремих предметів на одному із трьох рівнів:

рівні стандарту — окремі предмети не є профільними чи базовими;

академічному рівні — окремі предмети не є профільними, але є базовими;

профільному рівні, який передбачає поглиблене вивчення відповідних предметів, орієнтацію їх змісту на майбутню.

Заняття з курсу «Захист Вітчизни» можуть проводитись наприкінці навчального року в рамках навчально-польових зборів (ЗЛОЗ) учнів, у т. ч. з використанням навчально-методичної бази військових частин (медичних закладів), відповідних кафедр закладів вищої освіти, військових комісаріатів, оборонно-спортивних, військово-патріотичних оздоровчих таборів тощо.

Навчальні плани зорієнтовані на роботу ліцею за п'ятиденним навчальним тижнем.

Гранично допустиме навчальне навантаження на одного учня I та II курсів – 38 годин, без урахування поділу класів на підгрупи.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 14 січня 2004 року № 24 "Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти"

години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Гранична наповнюваність класів та тривалість уроків встановлюються відповідно до Закону України «Про загальну середню освіту». Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до нормативів, затверджених наказом Міністерства освіти і науки від 20.02.2002 № 128, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України від 6 березня 2002 року за № 229/6517 (зі змінами) (Додаток 1).

Освітня програма ліцею на 2018-2019 н.р. містить навчальний план (спеціальний фонд бюджету) додаткові освітні послуги який складений відповідно до Постанови КМУ від 27.08.2010 № 796 «Про затвердження переліку платних послуг, які можуть надаватися навчальними закладами, іншими установами та закладами системи освіти, що належать до державної і комунальної форми власності», інструктивно-методичного листа МОН України від 10.03.2006 №1/9-140 «Про застосування окремих положень законодавства про освіту щодо функціонування гімназій, ліцеїв, колегіумів», у відповідності до профілів навчання (української філології, іноземної філології, фізико-математичний) та запитів батьків учнів (Таблиця 3).

Очікувані результати навчання здобувачів освіти. Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	<p>Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
2	Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб.</p> <p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення</p>

		<p>іноземних мов; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>
3	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p>
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу</p>
5	Інформаційно-цифрова компетентність	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p>Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів</p>
6	Уміння вчитися впродовж життя	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та</p>

		<p>цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії</p>
7	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)</p>
8	Соціальна і громадянська компетентності	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту</p>
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва</p>
10	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку окремого предмета</p>

		<p>та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p>Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя</p>
--	--	--

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх окремих предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях. Наскрізнi лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізнi лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;

окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;

предмети за вибором;

роботу в проектах;

позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	<p>Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.</p>
Громадянська відповідальність	<p>Сприяє формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.</p>

Здоров'я і безпека	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.</p>
Підприємливість і фінансова грамотність	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньо-предметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації. Виділені години для здійснення керівництва науково-дослідницькими роботами членів ліцейського наукового товариства «Інтелектуал», підготовки до предметних олімпіад, конкурсів, конференцій тощо (**Додаток 2**).

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття профільної середньої освіти в ліцеї. Профільна середня освіта здобувається, як правило, після здобуття базової середньої освіти. Діти, які здобули базову середню освіту та успішно склали вступні випробування у ліцей на 1 вересня поточного навчального року розпочинають здобуття профільної середньої освіти цього ж навчального року.

Перелік освітніх галузей. Типову освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

- Мови і літератури
- Суспільствознавство
- Естетична культура
- Математика
- Природознавство
- Технології
- Здоров'я і фізична культура

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Рекомендовані форми організації освітнього процесу. Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, прес-конференції, ділові ігри тощо.

Засвоєння нового матеріалу можна проводити на лекції, конференції, екскурсії і т. д. Для конференції, дискусії вчителем або учнями визначаються теми доповідей учнів, основні напрями самостійної роботи. На навчальній екскурсії учні отримують знання, знайомлячись із експонатами в музеї, з роботою механізмів на підприємстві, спостерігаючи за різноманітними процесами, що відбуваються у природі. Консультації проводяться з учнями, які не були присутні на попередніх уроках або не зрозуміли, не засвоїли зміст окремих предметів. Розвиток і корекцію основних компетентностей можна, крім уроку відповідного типу, проводити на семінарі, заключній конференції, екскурсії тощо. Семінар як форма організації об'єднує бесіду та дискусію учнів. Заключна конференція може будуватися як у формі дискусії, так і у формі диспуту, на якому обговорюються полярні точки зору. Учитель або учні підбивають підсумки обговорення і формулюють висновки.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова конференція передбачає обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнем розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу.

Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу.

Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Учням, які готуються здавати заліки або іспити можливе проведення оглядових консультацій, які виконують коригувальну функцію, допомагаючи учням зорієнтуватися у змісті окремих предметів. Консультація будується за принципом питань і відповідей.

Перевірка та/або оцінювання досягнення компетентностей крім уроку може здійснюватися у формі заліку, співбесіди, контрольного навчально-практичного заняття. Залік як форма організації проводиться для перевірки якості засвоєння учнями змісту предметів, досягнення компетентностей. Ця форма організації як правило застосовується для вечірньої форми здобуття освіти або для інших здобувачів профільної середньої освіти.

Співбесіда, як і залік, тільки у формі індивідуальної бесіди, проводиться з метою з'ясувати рівень досягнення компетентностей.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем.

Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти. Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

кадрове забезпечення освітньої діяльності;

навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;

матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;

якість проведення навчальних занять;

моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

оновлення методичної бази освітньої діяльності;

контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;

моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;

створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Освітня програма закладу профільної середньої освіти передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
для I-х курсів (10 класів) Ніжинського обласного педагогічного ліцею
Чернігівської обласної ради

Предмети	Кількість годин на тиждень у класах		
	I курс (10 клас)		
	Української філології	Іноземної філології	Математичний
Базові предмети	Українська мова навчання	Вивчається 2 іноземні мови	Українська мова навчання
Українська мова	4	2	2
Українська література	4	2	2
Зарубіжна література	3	1	1
Іноземна мова (англійська)	2+1	5+1	2
Друга іноземна мова (німецька)		3	
Історія України	1,5+0,5	1,5+0,5	1,5+0,5
Всесвітня історія	1	1	1
Громадянська освіта	2	2	2
Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	3	3	
Алгебра і початки аналізу			6
Геометрія			3
Біологія і екологія	2	2	2
Географія	1,5	1,5	1,5
Фізика і астрономія	2	2	3
Хімія	1	1	1
Фізична культура	3	3	3
Захист Вітчизни	1,5	1,5	1,5
Вибірково-обов'язкові предмети	3	3	3
Інформатика	1,5	1,5	1,5
Мистецтво	1,5	1,5	
Технології			1,5
Додаткові години на профільні предмети, окремі базові предмети, спеціальні курси, факультативні курси та індивідуальні заняття	2	2	2
Практикум із синтаксису української мови 10-11 клас	1		
Креслення			1
Основи ділового спілкування іноземною мовою		1	
Українська мова	1	1	1
Гранично допустиме тижневе навантаження на учня	33	33	33
Усього фінансується (без урахування поділу на групи)	38	38	38

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
для II-х курсів (11 класів) Ніжинського обласного педагогічного ліцею
Чернігівської обласної ради

Предмети	Кількість годин на тиждень на II курсі (11 клас)		
	Української філології профіль	Іноземної філології профіль	Фізико-математичний профіль
	Українська мова навчання	Вивчається 2 іноземні мови	Українська мова навчання
Українська мова	4+1	2+1	1+1
Українська література	4	2+1	2
Іноземна мова (англійська)	3+1	5+1	3
Друга іноземна (німецька)	-	3	-
Зарубіжна література	3	2	1
Історія України	1,5+1,5	1,5+0,5	1,5
Всесвітня історія	1	1	0,5
Громадянська освіта: економіка	1	1	0,5
людина і світ	0,5	0,5	0,5
Художня культура	0,5	0,5	0,5
Математика	3	3	-
Алгебра	-	-	5
Геометрія	-	-	4
Астрономія	0,5	0,5	0,5
Біологія	1	1	1
Екологія	0,5	0,5	0,5
Фізика	1	1	6
Хімія	1	1	1
Технології	1	1	0,5
Інформатика	1	1	1+1
Фізична культура	2	2	2
Захист Вітчизни	1,5	1,5	1
Разом	32,5+2	33,5+1	35
Додатковий час на поглиблене вивчення предметів, введення курсів за вибором, факультативів	3,5	3,5	3
Основи ділового спілкування іноземною мовою		1	
Застосування похідної до розв'язування задач			1
Школа журналіста	1		
Практикум із синтаксису української мови 10-11 клас		1	1
Німецька мова		0,5	
Українська мова	1	1	1
Українська література	1		
Історія України	0,5		
Гранично допустиме навантаження на учня:	33	33	33
Всього фінансується (без урахування поділу класу на групи)	38	38	38

**ПОДІЛ КЛАСІВ НА ГРУПИ ПРИ ВИВЧЕННІ ОКРЕМИХ ПРЕДМЕТІВ
на 2018-2019 н.р.**

Класи	Кількість учнів у класі	Групи	Кількість учнів	Назва предмету
I математичний	30	1	15	Українська мова
		2	15	
II фізико-математичний	30	1	15	
		2	15	
II української філології	29	1	14	
		2	15	
I української філології	30	1	15	
		2	15	
II іноземної філології	30	1	15	
		2	15	
I іноземної філології	30	1	15	
		2	15	
II іноземної філології	30	Англійська мова	15	Іноземна мова
			15	
I іноземної філології	30	Англійська мова	15	
			15	
II української філології	29	Англійська мова	14	
			15	
I української філології	30	Англійська мова	15	
			15	
II фізико-математичний	30	Англійська мова	15	
			15	
I математичний	30	Англійська мова	15	
			15	
II іноземної філології	30	Німецька мова	15	Друга іноземна мова
			15	
I іноземної філології	30	Німецька мова	15	
			15	
спецгрупа		збірна група		Фізична культура
II фізико-математичний	30	Дівчата	15	
			15	
II української філології	30	Юнаки	4	
			5	
II української філології	29	Дівчата	25	
II іноземної філології	30	Дівчата	25	
I математичний	30	Дівчата	10	
			20	
I іноземної філології	30	Юнаки	4	
I української філології	30		3	

I іноземної філології	30	Дівчата	26	Захист Вітчизни, ОМЗ
I української філології	30	Дівчата	27	
I української філології	30	Дівчата	27	
I іноземної філології	30	Юнаки	3	
			4	
			20	
I математичний	30	Дівчата	10	
I іноземної філології	30	Дівчата	26	
II фізико-математичний	30	Дівчата	15	
		Юнаки	15	
II іноземної філології	30	Юнаки	5	
		Юнаки	4	
II української філології	29	Дівчата	25	
II іноземної філології	30	Дівчата	25	
II української філології	29	1	14	
		2	15	
I української філології	30	1	15	
		2	15	
II фізико-математичний	30	1	15	
		2	15	
I математичний	30	1	15	
		2	15	
II іноземної філології	30	1	15	
		2	15	
I іноземної філології	30	1	15	
		2	15	
I математичний	30	1	15	
		2	15	
				Технології

Інформація

про кількість класів та виховних груп

Ніжинського обласного педагогічного ліцею Чернігівської обласної ради станом на 03.09.2018

Кількість класів	Кількість учнів	Із них, що приходять	Кількість виховних груп	Кількість вихованців
I української філології	30	-	-	-
II української філології	29	-	-	-
I математичний	30	-	-	-
II фізико-математичний	30	-	-	-
I іноземної філології	30	-	-	-
II іноземної філології	30	-	-	-

ГОДИНИ

для здійснення керівництва науково-дослідницькими роботами членів ліцейського наукового товариства «Інтелектуал», підготовки до предметних олімпіад, конкурсів, конференцій тощо
на 2018-2019 н.р.

№ п/з	Назва предмета	ПІБ учителя	Кількість годин
1	Англійська мова	Павлюк Л.М.	1
2	Англійська мова	Петренко Л.І.	2
3	Англійська мова	Мухінська С.О.	1
4	Історія	Дудка Л.О.	1
5	Правознавство	Дудченко О.С.	2
6	Українська література	Бондаренко Ю.І.	2
7	Українська література	Бондаренко А.І.	2
8	Українська мова та література	Бутурлим Т.І.	2
9	Українська мова та література	Міщенко О.В.	2
10	Українська мова	Бойко Н.І.	2
11	Українська мова	Кайдаш А.М.	1
12	Фізика	Дерід Ю.Ю.	1
	Усього		19